

LEKS Omvärldsbevakning

September 2025

Länsstyrelserna

Länsstyrelsernas energi- och klimatsamordning, LEKS

LEKS Omvärldsbevakning är ett nyhetsbrev för dig som arbetar inom energi och klimat. I nyhetsbrevet kan du bland annat läsa om regeringens budgetsatsningar inom energi och klimat. Du får även information från nationella myndigheter, tips på podd om energiplanering, nya rapporter, utlysningar och webinarier.

Sprid gärna nyheterna vidare i dina nätverk!

BUDGETSATSNINGAR

Satsningar inom energi och klimat

Den 22 september presenterade Regeringen budgetpropositionen för 2026. Den innehåller en rad satsningar för inom energi och klimat

[Budgetpropositionen för 2026, Regeringen.se](#)

Långsiktiga budgetsatsningar på kärnkraft

I budgetpropositionen föreslås ekonomiska ramar för att regeringen ska kunna förhandla med bolag som ansöker om stöd för att investera i kärnkraft. Det innebär ekonomiska befogenheter att ingå avtal och besluta om lån till investeringar i ny kärnkraft och om prissäkringsavtal. Ramarna baseras på en förväntad utlåning för byggnation av nya reaktorer om totalt 220 miljarder kronor under tolv år och förväntade framtida årliga utgifter för prissäkring om i genomsnitt 1–3 miljarder kronor per år i 40 år efter det att reaktorerna tagits i drift.

Kraftlyftet förstärks med ytterligare medel

Regeringen föreslår en förstärkning av Kraftlyftet med 2 miljarder kronor åren 2026-2028. Kraftlyftet ska stärka elsystemets förmåga att möta framtidens ökade elbehov och samtidigt säkra systemets effektbalans och leveranssäkerhet. Det kan handla om investeringar i elproduktion, energilager, energieffektivisering, flexibilitetstjänster eller andra systemtjänster. Under sommaren remitterade regeringen ett förslag på hur investeringsstödet ska utformas.

Mer medel till Klimatklivet

Klimatklivet är ett viktigt stöd till investeringar som bidrar till att minska utsläppen och underlättar Sveriges klimatomställning. Därför föreslår regeringen nu att öka anslaget med 1,5 miljarder kronor år 2026, till totalt cirka 4,5 miljarder kronor. Anslaget beräknas öka med 1,5 miljarder kronor även år 2027 och 2028. Dessutom föreslår man att bemyndigandet höjs till 8 miljarder kronor.

Förlängning av stöd till lätta ellastbilar

För att fler ska kunna byta ut sina fossildrivna fordon till eldrivna fordon avser regeringen förlänga klimatpremien till lätta ellastbilar. Klimatpremien föreslås därför få ett tillskott på 700 miljoner 2027 och 800 miljoner 2028. Det blir då möjligt att söka stödet fram till 2027 och att medel kan betalas ut under 2028.

Permanent skattefrihet för förmån av laddel på arbetsplatsen

Som en del i omställningen till en fossilfri fordonsflotta infördes 2023 en tillfällig skattefrihet för förmån av elektricitet vid laddning av vissa fordon i anslutning till arbetsplatsen. Regeringen föreslår nu att skattefriheten ska gälla tills vidare för att gynna arbetsresor med laddbara fordon. Dessutom planeras en utvidgad avdragsrätt för drivmedelskostnader vid tjänsteresor, så att anställda som laddar sina laddhybrider på arbetsplatsen utan kostnad ska få samma avdrag som de som betalar för drivmedlet själva.

Energieffektivisering i småhus

Regeringen föreslår en förlängd och utvecklad satsning på energieffektivisering i småhus där 300 miljoner kronor per år tillförs 2026-2028. Pengarna ska även gå till informations- och kompetenshöjande insatser.

Sänkt elskatt och nytt högkostnadsskydd mot höga elpriser

För att sänka kostnaderna för svenska hushåll och företag föreslår regeringen sänkt elskatt i hela landet med 9,875 öre (inklusive moms). Samtidigt införs ett högkostnadsskydd mot höga elpriser för hushåll från november 2025 till slutet av 2026. Högkostnadsskyddet ska gälla om det genomsnittliga spotpriset på el under en månad överstiger 1,5 kr/kWh inom ett elområde. Förslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

[Långsiktiga budgetsatsningar på kärnkraft för den svenska elförsörjningen, Regeringen.se](#)

[Kraftlyftet förstärks med ytterligare medel, Regeringen.se](#)

[Förslag för att stärka leveranssäkerheten i elsystemet remitteras, Regeringen.se](#)

[Satsningar på elektrifiering av transportsektorn, Regeringen.se](#)

[Mer pengar i plånböckerna, Regeringen.se](#)

NYA UPPDRAG

Nya instruktioner för att tydliggöra huvuduppdrag

Regeringen har beslutat om nya instruktioner till Energimyndigheten, Energimarknadsinspektionen (Ei) och Svenska kraftnät för att tydliggöra deras roller och hur arbetet ska bidra till leveranssäkerhetsmålet och planeringsmålet.

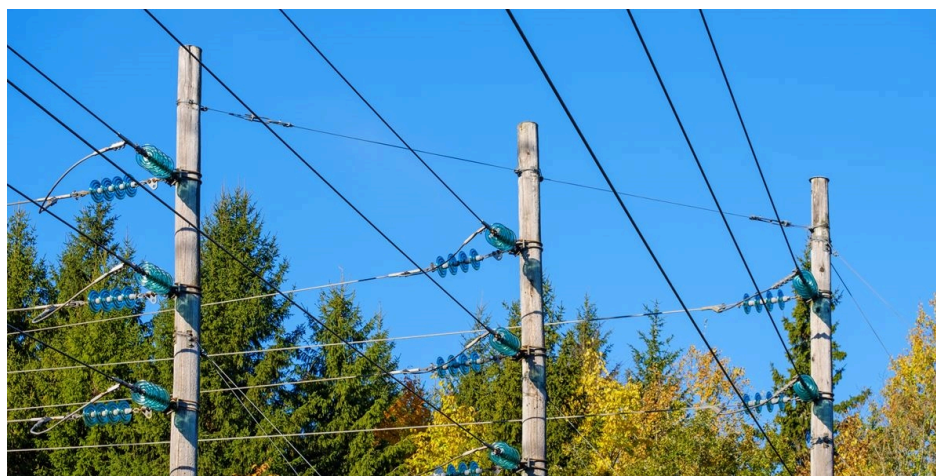
[Ny instruktion för Energimyndigheten, Regeringen](#)

[Ny instruktion för Ei gäller från 15 augusti, Ei](#)

[Ny instruktion tydliggör Svenska kraftnäts huvuduppdrag, Svenska kraftnät](#)

Nya uppdrag från regeringen

- Svenska kraftnät ska se över anslutningsprocessen till elsystemet och tillträdet till elmarknaden.
- Energimarknadsinspektionen och Svenska kraftnät ska ta fram förslag till ett centralt datahanteringsverktyg som på ett säkert sätt förbättrar tillgången till data på elmarknaden.
- Energimyndigheten ska genomföra en rad åtgärder för att stärka fjärr- och kraftvärmen. Bland annat ska de analysera konsekvenser av en kraftig minskning av fjärrvärmeleveranser till 2050, kommunicera nyttan med fjärrvärmen och analysera hinder som begränsar tillgången på hållbara skogsbränslen.
- Energimyndigheten och Svenska kraftnät ska tydliggöra vattenkraftens nytta och betydelse för elförsörjningen på lokal, regional och nationell nivå.
- Vinnova ska föreslå en struktur för så kallade regulatoriska sandlådor för att främja utvecklingen av nettonollteknik i Sverige.

INFORMATION

Sverige missar samtliga klimatmål

Regeringens klimatredovisning visar att Sverige, med nuvarande politik, inte kommer att nå något av klimatmålen. När det gäller EU:s klimatmål (ESR-mål) för 2030 bedöms Sverige missa målet med 5,8 miljoner ton koldioxid. Regeringens budgetförslag förväntas minska utsläppen till 4,3 miljoner ton över målet.

[Klimatredovisning, Regeringen](#)

Ei tar ställning i sex aktuella energifrågor

I våras höll Ei ett seminarium om oklarheter och gråzoner i regelverk kopplade till ökad elektrifiering och effektiva elnätanslutningar. Ei presenterade ställningstaganden angående hur regelverken ska tolkas inom:

- Villkorade avtal
- Anslutningsprocessen
- Bygga på prognos
- Finansiering av elnätsutbyggnad
- Hänvisning underliggande nät
- Utformning av tariffer för överföring av el

Om du missade seminariet eller vill ta del av det igen så hittar du det via länken nedan.

[Seminariet "Ei rätar ut frågetecken kring regelverk", Ei Ställningstagande, Ei](#)

Framtida elbehov på länsnivå

Energimyndigheten har nyligen tagit fram ett underlag om framtida elbehov på länsnivå för tre olika scenarier. Underlaget utgår från myndighetens långsiktiga scenarier över Sveriges energisystem. Det kan användas som ett stöd, kompletterande underlag eller diskussionsunderlag för lokal och regional energi- och samhällsplanering samt analyser av utvecklingsvägar för elbehovet på lokal eller regional nivå.

[PM Framtida elbehov på länsnivå \(pdf\)](#)

[Framtida elbehov på länsnivå \(excel\)](#)

Större affärspaket för luftledningsentreprenader

Svenska kraftnät är mitt uppe i en historisk utbyggnad och modernisering av det svenska elnätet. Konkurrensen om entreprenörer är stor och för att möta detta inför Svenska kraftnät nu Strategisk partnering. Det innebär att Affärsverket skriver längre ramavtal med entreprenörer för att genomföra flera luftledningsentreprenader med en gemensam organisation. Först ut är ett avtal för modernisering och utbyggnad av stamnätet i Västra Götaland.

[Strategiskt samarbete säkrar utbyggnaden i Västra Götaland, Svenska kraftnät](#)

Förslag till ny tariffmodell är ute på remiss

Energimarknadsinspektionen har beslutat om nya föreskrifter för utformning av nättariffer. Föreskrifterna ska tillämpas senast den 1 januari 2027. Mot denna bakgrund och med hänsyn till det ökade behovet av flexibilitet och korrekta prissignaler som energiomställningen medför så har Svenska kraftnät genomfört en översyn av dagens utformning av transmissionsnätstariffen. Svenska kraftnäts tariffer betalas främst av regionnätsägare och producenter.

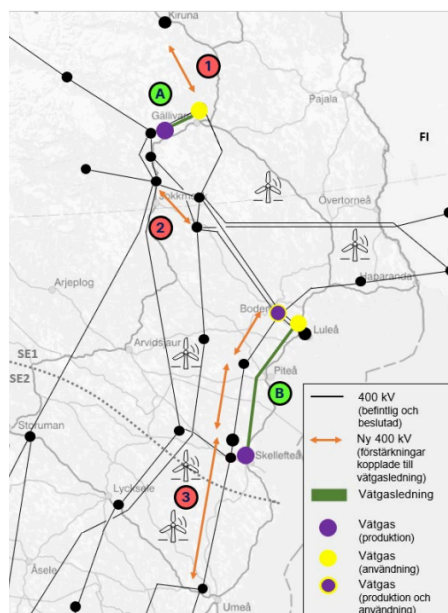
Svenska kraftnät bjuder in till ett webinarium den 7 oktober klockan 14.00 där förslaget till ny tariffmodell presenteras och det finns möjlighet att ställa frågor.

[Förslag till ny tariffmodell går ut på remiss, Svenska kraftnät](#)
[Webinarium om förslag till ny tariffmodell, Svenska kraftnät](#)

Samplanering av el- och vätgasinfrastruktur

Svenska kraftnät har redovisat ett uppdrag till Regeringen. I redovisningen föreslår de att en aktör ensamt ansvarar för planering och har beslutsansvaret för både el- och vätgasinfrastruktur på transmissionsnivå. I redovisningen ingår även en plan för utbyggnad av el- och vätgasinfrastruktur på transmissionsnivå för Norrbottens och Västerbottens län.

[Svenska kraftnät föreslår hur el- och vätgasinfrastruktur kan samplaneras, Svenska kraftnät](#)

Första spadtaget för nytt stålverk i Luleå

Den 17 september 2025 togs det första spadtaget för bygget av SSAB:s nya stålverk i Luleå. Byggstarten är en historisk milstolpe i övergången till fossilfri ståltillverkning. Driftstarten är planerad till slutet av 2029 och förväntas leda till cirka 90 procent minskade koldioxidutsläpp från SSAB Luleå, som idag står för cirka 7 procent av Sveriges totala utsläpp.

[Första spadtaget för nytt stålverk i Luleå, SSAB](#)

Referensgrupper – bidra med din expertis kring hållbart byggande

Upphandlingsmyndigheten har tagit fram utkast till uppdaterade klimatkrav samt ett nytt energikrav för ombyggnation inom byggområdet. Nu söker vi inspel från en bred referensgrupp för att säkerställa att kraven är relevanta, användbara och bidrar till hållbar utveckling.

[Påverka utvecklingen av hållbarhetskriterier för upphandling av byggnader, Upphandlingsmyndigheten](#)

Ansökningsomgång inom Klimatklivet

En ansökningsomgång inom Klimatklivet är öppen till 3 oktober 2025. Därefter arbetar länsstyrelserna och Naturvårdsverket med handläggning av ansökningarna, som beslutas kontinuerligt.

Några förändringar i stödet gjordes inför ansökningsomgången, bland annat att gårdsproduktion av biogas för el och värme inte längre kan beviljas stöd. Det beror på att utsläppsfaktorer för gårdsbaserad biogas har uppdaterats, vilket gör att klimatnyttan inte blir tillräckligt hög för dessa åtgärder.

[Klimatklivet](#), [Naturvårdsverket](#)

Finansieras av
Europeiska unionen
NextGenerationEU

Stärkta förutsättningar för ny kärnkraft

Nu kan företag ansöka om statligt stöd (SFS 2025:587) för att bygga nya kärnreaktorer. Stödet planeras att omfatta investeringar upp till cirka 5 000 megawatt, vilket motsvarar fyra storskaliga reaktorer.

Olika typer av stöd kan ges i olika skeden av projekten. En del av stödet är statliga lån, vilka ska bidra till att minska kostnader och risker. Stöd kan också ges genom så kallade dubbelriktade differenskontrakt, vilket är en form av prissäkringsavtal. Dessa ska bidra till att trygga avkastning och återbetalningsförmåga.

[Kärnkraftsfinansiering](#), [Regeringen.se](#)

Investeringsstöd Kväveklivet

Kväveklivet är ett nytt nationellt investeringsstöd. Du som har ett jordbruksföretag eller en maskinstation kan få stöd till åtgärder som minskar utsläppen av ammoniak eller bidrar till ett mer effektivt utnyttjande av kväve.

[Kväveklivet](#), [Jordbruksverket](#)

Bioenergi för framtidens fossilfria energisystem

Energimyndigheten lyser ut projektstöd för forskning, utveckling och innovationskluster med inriktning på bioenergi. Du kan få mer information om utlysningen på webinariet den 10 oktober kl. 13.00–14.00. Sista ansökningsdag är 12 november.

[Bioenergi för framtidens fossilfria energisystem, Energimyndigheten](#)

Guide för finansiering för hållbar samhällsutveckling

Denna guide ska vara ett stöd för kommuner och regioner som vill bygga och utveckla sin kapacitet att använda externfinansiering. I guiden beskrivs hur en organisation kan ta fram en handlingsplan för långsiktig externfinansiering. Guiden har tagits fram av [Svensk modell för hållbar urban utveckling inom EU:s regionala utvecklingsfond](#) som är ett samarbete mellan elva myndigheter, knutet till Rådet för levande städer.

[Externfinansiering för hållbar samhällsutveckling - En guide i åtta steg, Länsstyrelsen Stockholm](#)

RAPPORTER OCH ANDRA SAMMANSTÄLLNINGAR

Podden Energiutblick – med energiplanering i fokus

Energiplanering är en av de viktigaste nycklarna för att trygga elförsörjningen, accelerera energiomställningen och stärka näringslivet. Kommunala och regionala aktörer spelar en central roll i att omsätta energiplaneringen i praktiken. I det senaste avsnittet av Energimyndighetens podd Energiutblick kan du höra om hur energiplanering kan stärka Sveriges konkurrenskraft. Du får även ta del av ett gott exempel från Skaraborg, där de kommit långt i sitt arbete med energiplanering.

Lyssna på avsnittet där poddar finns eller på [Energiutblick podcast, Energimyndigheten](#)

Många pågående projekt inom energiplanering

För att kunna möta framtidens elbehov behöver vi stärka den lokala och regionala energiplaneringen. Ett stort antal projekt pågår i Sverige, läs om dem på [Energimyndighetens webbplats](#).

[Projekt inom energiplanering, Energimyndigheten](#)

Behov och förmågor i framtidens kraftsystem

Med rapporten *Driftsäkerhet i framtidens kraftsystem* vill Svenska kraftnät ge elmarknadens aktörer en tydligare bild av vilka behov och förmågor som krävs i ett allt mer komplext system och därigenom bättre förutsättningar att bidra till ett stabilt och driftsäkert kraftsystem. Syftet med den här rapporten är att skapa förståelse för hur förändringen påverkar driftsäkerheten och systemstabiliteten i kraftsystemet, och hur Svenska kraftnät avser att agera för att hantera dessa förändringar.

[Driftsäkerhet i framtidens kraftsystem, Svenska kraftnät](#)

Elsystemet är stabilt men läget är mer ansträngt

Energiforsk har tagit fram en ny rapport om elstabilitet. Trots att elsystemet förändrats kraftigt de senaste åren, har det inte blivit mindre stabilt. Däremot finns

Ny karttjänst för nätutvecklingsplanerna

Ei lanserade innan sommaren första versionen av en karttjänst för elnätsföretagens nätutvecklingsplaner Nätutvecklingsplaner. Syftet är att underlätta en effektivare

indikationer på att vissa avvikelser har ökat.

[Elsystemets stabilitet, Energiforsk](#)

energiplanering genom att intressenter får bättre möjlighet att på ett visuellt sätt ta del av innehållet i planerna. Karttjänsten kommer att utvecklas vidare efter att ett nytt inrapporteringsystem kommit på plats.

[Ei lanserar karttjänst för nätutvecklingsplaner, Ei](#)

Ny vägledning för säker laddning av elfordon

Allt fler kör eldrivna fordon – och med det ökar behovet av kunskap om hur laddning ska ske säkert. MSB, Boverket och Säkerhetsverket har i ett gemensamt regeringsuppdrag tagit fram en vägledning om säker laddning, installation och användning av elfordon. Vägledningen riktar sig till både privatpersoner och verksamhetsutövare.

[Säker laddning av elfordon, MSB](#)

Produktion av vätgas – i prövning och tillsyn

Både stora och små vätgasanläggningar planeras på flera håll i landet. Men hur ska de regleras ur miljöskydds- och säkerhetssynpunkt och vad bör tillsynen inriktas på? I det nyligen publicerade handläggarstödet får du tips om detta och lära dig mycket.

[Produktion av vätgas – i prövning och tillsyn, Miljösamverkan Sverige](#)

KONFERENSER OCH WEBBINARIER

14 OKT

Tid: 9.00-9.55 (digitalt)

Strategisk miljöbedömning och energiplanen

Energimyndigheten bjuder in till ett webinarium om strategisk miljöbedömning av kommunala energiplaner. Webbinariet kommer fokusera på kommande nya avsnitt i den webbaserade vägledning om kommunal energiplanering.

[Mer information och länk till webinariet](#)

15 OKT

Textiler, kläder och skor - nya regelverk för cirkulär omställning

Tillväxtverket, Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen bjuder in till en

Tid: 9.15-16.00
Plats: World Trade
Center, Stockholm

konferens som fokuserar på de nya regelverken och deras påverkan på hela värdekedjan – från design och produktion till återanvändning och avfallshantering.

[Mer information och anmälan](#)

17 OKT

Tid: 10.00-11.00 (digitalt)

Energi i den fysiska planeringen

Energimyndigheten bjuder in till ett webinarium för att tillsammans med Boverket berätta om arbetet med energi och energiinfrastruktur i samhällsplaneringen och samspelet mellan energiplanering och översiktsplanering.

[Mer information och länk till webinariet](#)

17 OKT

Tid: 14.00-15.00 (digitalt)

Webbinarium om energiberedskap i storkök

Energimyndigheten bjuder, i samverkan med Relivs, in till ett webinarium för att presentera resultatet från förstudien om energiberedskap i storkök

[Information och anmälan](#)

23 OKT

Tid: 10.00-11.30 (digitalt)

Reservkraft i kommunal verksamhet – nuläge, risker och bästa praxis

Energimyndigheten, med stöd av Ramboll, bjuder in till en serie digitala kunskapshöjande föreläsningar om reservkraft och kommunal beredskap.

[Anmälan till webinarium](#)

19 NOV

Tid: 13.00-14.30 (digitalt)

Upphandling av reservkraft – juridiska och praktiska aspekter

Energimyndigheten, med stöd av Ramboll bjuder in till en serie digitala

kunskapshöjande föreläsningar om reservkraft och kommunal beredskap.

[Anmälan till webinarium](#)

26 NOV

Tid: 9.30-16.30
Plats: München-
bryggeriet, Stockholm

Från nisch till mainstream – en dag om hållbar konsumtion

Forskningsprogrammet Mistra Sustainable Consumption är ett av världens största forskningsprogram om hur vi kan ställa om till en mer hållbar konsumtion. Efter åtta års forskning arrangerar de nu en konferens där de presenterar resultat och bjuder in till samtal och diskussioner.

[Mer information och anmälan](#)

3 DEC

Tid: 13.00-14.30 (digitalt)

Innovativa lösningar för framtidens reservkraft – teknik, metoder och samverkan

Energimyndigheten, med stöd av Ramboll bjuder in till en serie digitala kunskapshöjande föreläsningar om reservkraft och kommunal beredskap.

[Anmälan till webinarium](#)

Vätgasfredag

IVL Svenska Miljöinstitutet arrangerar kunskapshöjande event kring vätgasrelaterade ämnen. De kostnadsfria seminarierna Vätgasfredag arrangeras digitalt varannan fredag klockan 8.30-9.30. Föreläsningarna spelas in och publiceras på IVLs webbsida.

[Ökad cirkularitet och vätgas för metallindustrin, IVL](#)

Frukostwebbinarier om hållbar konsumtion och cirkulär ekonomi

Under hösten bjuder Regional utveckling & samverkan i miljömålssystemet, RUS, tillsammans med nationella myndigheter och andra aktörer in till frukostwebbinarier. Webbinarierna tar upp olika perspektiv på hållbar konsumtion och cirkulär ekonomi.

Om LEKS nyhetsbrev

Länsstyrelserna har i uppdrag att leda och samordna det regionala genomförandet av energi- och klimatpolitiken genom att bland annat utveckla den regionala energiplaneringen och främja klimatåtgärder. Länsstyrelsernas energi- och klimatsamordning, LEKS, är ett samarbete mellan länsstyrelserna för att underlätta och effektivisera arbetet.

I nyhetsbrevet LEKS Omvärldsbevakning informerar vi bland annat nya uppdrag, rapporter, utlysningar samt kommande konferenser och webinarier. Nyhetsbrevet utkommer tre gånger om året och publiceras på LEKS webbplats.

www.leks.se

[Så hanterar vi dina personuppgifter](#)

Bilder som används i nyhetsbrevet är licensierade via Mostphotos om inget annat anges.

paloma™

Nyhetsbrev, marketing automation & event